

# Avtal om stamnätstjänst 2012–2015

## Innehåll

|           |                                                                                       |           |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b>  | <b>AVTALETS SYFTE .....</b>                                                           | <b>4</b>  |
| <b>2</b>  | <b>AVTALETS GILTIGHET .....</b>                                                       | <b>4</b>  |
| <b>3</b>  | <b>UTVECKLING AV STAMNÄTET .....</b>                                                  | <b>4</b>  |
| 3.1       | Utgångspunkter för utvecklingen .....                                                 | 4         |
| 3.2       | Utveckling av Kundens anslutningar .....                                              | 4         |
| 3.3       | Utvecklingsplan för stamnätet .....                                                   | 5         |
| <b>4</b>  | <b>SYSTEMANSVAR .....</b>                                                             | <b>5</b>  |
| 4.1       | Systemansvarets innehåll .....                                                        | 5         |
| 4.2       | Hantering av elsystemet .....                                                         | 5         |
| 4.3       | Informationsutbyte som krävs för att upprätthålla elsystemets driftsäkerhet .....     | 6         |
| 4.3.1     | Informationsutbyte i realtid .....                                                    | 6         |
| <b>5</b>  | <b>STAMNÄTSTJÄNSTENS KVALITET, BEGRÄNSNINGAR OCH AVBROTT I STAMNÄTSTJÄNSTEN .....</b> | <b>7</b>  |
| 5.1       | Variationer i spänning och frekvens vid elöverföring .....                            | 7         |
| 5.2       | Fel och störningar .....                                                              | 7         |
| 5.3       | Underhåll, reparationer och ändringsarbeten i stamnätet .....                         | 7         |
| 5.4       | Avtal om öppen leverans .....                                                         | 7         |
| 5.5       | Reglering .....                                                                       | 8         |
| <b>6</b>  | <b>ANVÄNDNING AV REAKTIV EFFEKT OCH UPPRÄTTHÅLLANDE AV REAKTIV EFFEKTRESERV .....</b> | <b>8</b>  |
| 6.1       | Användning av reaktiv effekt .....                                                    | 8         |
| 6.2       | Upprätthållande av reaktiv effektreserv .....                                         | 8         |
| <b>7</b>  | <b>FAKTURERINGSMÄTNINGAR OCH ANMÄLNINGAR OM PRODUKTION AV EL .....</b>                | <b>9</b>  |
| 7.1       | Hur mätningarna ordnas .....                                                          | 9         |
| 7.2       | Mätningen utförs på ett annat ställe än i anslutningspunkten .....                    | 9         |
| 7.3       | Kvalitetskrav på mätningarna .....                                                    | 9         |
| 7.4       | Reservering av utrymme för mätningarna .....                                          | 10        |
| 7.5       | Anmälningar om elproduktionen .....                                                   | 10        |
| <b>8</b>  | <b>AVGIFTER OCH FASTSTÄLLANDE AV DEM .....</b>                                        | <b>11</b> |
| 8.1       | Bruksavgift .....                                                                     | 11        |
| 8.2       | Avgift för uttag ur stamnätet .....                                                   | 11        |
| 8.3       | Avgift för inmatning till nätet .....                                                 | 11        |
| 8.4       | Nettning .....                                                                        | 11        |
| 8.5       | Mervärdesskatt samt andra indirekta skatter och avgifter .....                        | 12        |
| <b>9</b>  | <b>BETALNINGSVILLKOR .....</b>                                                        | <b>12</b> |
| 9.1       | Betalningstid .....                                                                   | 12        |
| 9.2       | Anmärkningar .....                                                                    | 12        |
| 9.3       | Dröjsmålsränta .....                                                                  | 12        |
| 9.4       | Försummelse av betalningsskyldigheten .....                                           | 12        |
| <b>10</b> | <b>JUSTERINGAR AV AVGIFTER OCH VILLKOR .....</b>                                      | <b>12</b> |
| 10.1      | Myndigheternas åtgärder .....                                                         | 12        |
| 10.2      | Avlägsnande av disproportion .....                                                    | 12        |
| <b>11</b> | <b>MARKNADSinFORMATION .....</b>                                                      | <b>13</b> |
| <b>12</b> | <b>SKADESTÅND .....</b>                                                               | <b>13</b> |
| 12.1      | Allmänna förutsättningar .....                                                        | 13        |

|           |                                                            |           |
|-----------|------------------------------------------------------------|-----------|
| 12.2      | Skadestånd till Kunden.....                                | 13        |
| 12.3      | Skadestånd till Kundens kund .....                         | 13        |
| 12.4      | Kundens skadeståndsskyldighet .....                        | 14        |
| 12.5      | Övrigt ansvar .....                                        | 14        |
| <b>13</b> | <b>SEKRETESS .....</b>                                     | <b>14</b> |
| <b>14</b> | <b>ÄNDRINGAR I AVTALET.....</b>                            | <b>15</b> |
| <b>15</b> | <b>FORCE MAJEURE .....</b>                                 | <b>15</b> |
| <b>16</b> | <b>ÖVERFÖRING AV AVTALET OCH AVTALETS UPPHÖRANDE .....</b> | <b>15</b> |
| 16.1      | Överföring av avtalet .....                                | 15        |
| 16.2      | Uppsägning och hävning av avtalet.....                     | 15        |
| <b>17</b> | <b>MENINGSSKILJAKTIGHETER .....</b>                        | <b>16</b> |
| <b>18</b> | <b>ÖVRIGA AVTALSVILLKOR .....</b>                          | <b>16</b> |

## FINGRID OYJ:S AVTAL OM STAMNÄTSTJÄNST 1.1.2012–31.12.2015

### 1 AVTALETS SYFTE

Kunden Ab (Kunden) och Fingrid Oyj (Fingrid) avtalar i detta avtal (Avtal) om avtalsparternas rättigheter och skyldigheter.

Avtalet ger Kunden rätt att överföra el till och från stamnätet via anslutningspunkterna som räknas upp i Bilaga 1. En förutsättning för Avtalet är att Kunden har ett gällande anslutningsavtal för alla i Bilaga 1 nämnda anslutningspunkter i stamnätet. Om det görs ändringar i Kundens anslutningspunkter, det anslutna nätet, kraftverken eller mätningarna ska Bilagorna till Avtalet uppdateras så att de motsvarar det nya läget.

### 2 AVTALETS GILTIGHET

Avtalet träder i kraft när vardera avtalsparten har undertecknat avtalet.

Avtalet börjar tillämpas den 1 januari 2012.

Avtalet gäller till och med den 31 december 2015 med undantag för punkt 13 Sekretess, som förblir i kraft även efter Avtalets utgång. I god tid innan Avtalet går ut förhandlar avtalsparterna om ett nytt Avtal som motsvarar detta Avtals syfte.

### 3 UTVECKLING AV STAMNÄTET

#### 3.1 Utgångspunkter för utvecklingen

Fingrid utvecklar stamnätet och förbindelserna till andra anslutna elsystem på grundval av förutsedda överföringsbehov. Vid utvecklingen följs europeiska dimensioneringsprinciper för nät och europeisk planeringspraxis.

Upprätthållande av driftsäkerheten Kundens kommande behov, främjande av elmarknaden i Östersjöområdet, kostnadseffektivitet och hantering av nätets åldrande är utgångspunkter för arbetet med att utveckla nätet.

#### 3.2 Utveckling av Kundens anslutningar

Kunden har rätt att ta i bruk nya anslutningspunkter i stamnätet eller att ändra den produktion, förbrukning, import eller export av el som är anslutna till Kundens befintliga anslutningspunkter liksom även att ändra nätets struktur under förutsättning att anslutningarna uppfyller gällande *Fingrid Oyj:s allmänna anslutningsvillkor* och *Systemtekniska krav på kraftverk*, vilka Fingrid upprätthåller.

Kunden meddelar Fingrid i ett så tidigt skede som möjligt uppgifterna om den produktion, förbrukning, import eller export av el som ansluts till Kundens nya anslutningspunkter samt om väsentliga ändringar i fråga om de anslutningspunkter som nämns i Bilaga 1.

Fingrid har rätt att ändra den tidpunkt som Kunden föreslår för en ökning av antalet stamnätsanslutningar eller för en ändring av en stamnätsanslutning, om Kundens

behov kräver att stamnätet förstärks eller ändras enligt en tidsplan som man rimligtvis inte kan kräva att Fingrid följer.

Om elimport eller elexport, en exceptionellt stor ökning av elproduktionen eller elförbrukningen eller någon motsvarande orsak som direkt eller indirekt ansluts till Kundens nya eller befintliga anslutningspunkter medför ett behov av att stärka stamnätet, kommer Kunden och Fingrid överens om stärkandet av stamnätet och om ersättningen för de kostnader som detta föranleder.

### **3.3 Utvecklingsplan för stamnätet**

Fingrid upprätthåller en utvecklingsplan för nätet på lång sikt. Planen samordnas med den regionala europeiska nätplanen och nätplanen för hela Europa.

I Finland säkerställs en tillräcklig överföringskapacitet med hjälp av separata regionplaner som sträcker sig ca 15 år framåt och uppdateras vid behov. För detta ändamål lämnar Kunden på Fingrids begäran information om prognoserna för elförbrukningen och elproduktionen i de egna anslutningspunkterna. Fingrid förbinder sig att förvara konfidentiell information omsorgsfullt och att inte överlåta informationen till tredje parter.

Fingrid informerar Kunden i ett så tidigt skede som möjligt om betydande ändringar av stamnätet som gäller Kunden.

## **4 SYSTEMANSVAR**

### **4.1 Systemansvarets innehåll**

Fingrid är den stamnätsinnehavare som har påförts systemansvaret såsom avses i elmarknadslagen. Den systemansvariga stamnätsinnehavaren ansvarar för att landets elsystem är tekniskt funktionsdugligt och driftssäkert och handhar de uppgifter som omfattas av det riksomfattande balansansvaret samt säkerställer att landets elnät är tekniskt kompatibelt med andra anslutna elsystem.

Fingrid har rätt att ställa sådana villkor för användningen av elöverföringssystemet och de anslutna kraftverken och belastningarna som är nödvändiga för att systemansvaret ska kunna realiseras. Fingrid har rätt att i egenskap av systemansvarig ge kraftverken anvisningar om aktiv och reaktiv effekt, att starta upp reserver i systemet samt att koppla från eller begränsa belastning eller produktion i situationer där driftssäkerheten äventyras eller vid utredning av allvarliga störningar. Kunden är skyldig att iaktta ovan nämnda villkor, anvisningar och föreskrifter.

Kunden ska genom avtal se till att även parter som är anslutna till Kundens nät iakttar de villkor som gäller realiseringen av systemansvaret och anslutningen av elanordningar samt övriga Fingrids villkor och anvisningar som detta Avtal förutsätter.

### **4.2 Hantering av elsystemet**

Fingrid underhåller och använder sitt stamnät och sina förbindelser till andra nät i enlighet med de principer som överenskommits med andra överföringsnätsinnehavare och i enlighet med den nätkoncession som beviljats av elmarknadsmyndigheten och villkoren för systemansvaret i nätkoncessionen.

Fingrid övervakar elsystemets status med hjälp av sitt driftövervakningssystem. I Fingrids driftövervakningssystem ingår även data om Fingrids kunders nät i den omfattning detta är nödvändigt med tanke på upprätthållandet av den driftssäkerhet som förutsätts i systemansvaret.

Fingrid ser till att allvarliga störningar som gäller hela elsystemet utreds och att systemet återställs till normal drift. Avtalsparterna följer Fingrids direktiv *Allmänna direktiv för utredning av allvarliga störningar i elnätet* och *Åtgärder som Fingrid Oyj och nätinnehavarna vidtar vid effektbrist*.

### 4.3 Informationsutbyte som krävs för att upprätthålla elsystemets driftsäkerhet

Avtalsparterna tillställer varandra de uppgifter som behövs för upprätthållandet av driftsäkerheten.

Kunden meddelar Fingrid, eller ålägger producenten att meddela Fingrid direkt eller på annat överenskommet sätt, planerade underhållstidpunkter och exceptionella driftssituationer i de egna kraftverken samt i de kraftverk som är direkt eller indirekt anslutna till Kundens nät och som har en nominell effekt på minst 50 MVA, årligen före utgången av januari för att Fingrid ska kunna samordna överföringsavbrotten. Om Fingrid separat begär det meddelar Kunden även underhållstidpunkterna för kraftverk med en nominell effekt på mindre än 50 MVA. Kunden ska i god tid underrätta Fingrid om eventuella ändringar i de tidigare meddelade underhållstidpunkterna.

Om Fingrid separat begär det ska Kunden även lämna in kraftverkens produktionsplaner.

Kunden meddelar Fingrid eller ålägger producenten att meddela Fingrid om störningar i de egna kraftverken samt om störningar i de kraftverk som är direkt eller indirekt anslutna till Kundens nät och som har en nominell effekt på över 100 MVA. Meddelandet ska göras inom tio minuter efter att störningen började. Av meddelandet framgår aggregatets namn, förlorad effekt och en uppskattning av hur länge produktionsavbrottet kommer att vara. Om avbrottets varaktighet preciseras meddelar Kunden detta med det snaraste.

Kunden meddelar Fingrid årligen före utgången av januari om sådana preliminärt fastställda överföringsavbrott och exceptionella driftssituationer i nät på minst 110 kV som inverkar på driften av stamnätet. Kunden ska i god tid underrätta Fingrid om eventuella ändringar i de tidigare meddelade behoven av överföringsavbrott.

Fingrid samordnar och upprätthåller en plan för överföringsavbrott i stamnätet. Fingrid meddelar årligen före utgången av mars de preliminära behoven av överföringsavbrott i nät på 110 kV.

Kunden meddelar Fingrid om störningar i ett nät på 110 kV så fort som möjligt efter att störningen har börjat. I meddelandet ska föremålet för störningen och den uppskattade varaktigheten uppges.

Avtalsparterna meddelar varandra omedelbart om de känner till tvingande behov av överföringsavbrott och exceptionella driftssituationer med liknande konsekvenser som kommer att inträffa enligt snabb tidtabell.

#### 4.3.1 Informationsutbyte i realtid

Vid informationsutbytet i realtid iakttas principerna i *Tillämpningsanvisning för informationsutbyte*, som anges i Bilaga 2.

Den information som ska växlas med Kunden i realtid och sättet att informera anges i den kundbestämda bilagan, Bilaga 3.

Kunden meddelar Fingrid eller ålägger en tredje part som anslutits till nätet att lämna nödvändiga uppgifter till Fingrid.

Den avtalspart som ansvarar för att lämna information i realtid ansvarar för specifikations-, anskaffnings-, underhålls- och datakommunikationskostnaderna fram till gränssnittet i *Tillämpningsanvisning för informationsutbyte*.

Om Kunden inte fullgör sina förpliktelser om informationsutbytet, anordnar Fingrid informationsutbytet och debiterar Kunden för rimliga kostnader i anknytning till detta.

## **5 STAMNÄTSTJÄNSTENS KVALITET, BEGRÄNSNINGAR OCH AVBROTT I STAMNÄTSTJÄNSTEN**

### **5.1 Variationer i spänning och frekvens vid elöverföring**

På Fingrids webbsidor finns en redogörelse över variationerna i spänning och frekvens i nät på 110 kV. Kunden bör räkna med dessa variationer. Om Kunden behöver el oavbrutet eller exceptionellt bra kvalitet på elen, ska Kunden säkerställa detta med hjälp av de egna systemen eller, om möjligt, avtala med Fingrid om specialarrangemang för sådan elöverföring. Vid genomförandet av anslutningen bör man beakta att anslutningarna uppfyller gällande Fingrid Oyj:s allmänna anslutningsvillkor, vilka Fingrid upprätthåller.

### **5.2 Fel och störningar**

Målet är en förstklassig elöverföring med så lite störningar som möjligt. Som en följd av fel eller störningar i elsystemet har Fingrid rätt att begränsa eller helt avbryta Kundens stamnätstjänst.

Avtalsparterna har rätt att utan förvarning koppla från en elanläggning från elnätet eller koppla bort sig från elnätet för att avvärja en störning eller risksituation eller vid fel och störningar i elnätet, om det är nödvändigt på grund av de åtgärder som behövs för driftsäkerheten eller för utredningen av störningen eller för reparationen. Båda avtalsparterna vidtar på egen bekostnad omedelbara åtgärder för att undanröja störningen.

Avtalsparterna ska omedelbart underrätta varandra om fel och störningar som inverkar på den andra avtalspartens driftsverksamhet.

Om det i elanläggningar som är anslutna till Kundens elnät upptäcks fel eller brister som stör användningen av elsystemet och som vållar störningar som överskrider de allmänt godtagbara gränserna, och om undanröjandet av störningarna blir väsentligt försenat, har Fingrid rätt att begränsa eller avbryta Kundens stamnätstjänst.

### **5.3 Underhåll, reparationer och ändringsarbeten i stamnätet**

Fingrid har rätt att begränsa eller avbryta stamnätstjänsten på grund av underhåll, reparationer, ändringar, inspektioner av sitt nät eller andra motsvarande åtgärder efter att ha förhandlat om avbrottet eller begränsningen med Kunden. Fingrid beaktar i mån av möjlighet Kundens behov när tidpunkten för avbrottet bestäms. Fingrids mål är att planera avbråten så att resulterande olägenheter minimeras.

Avtalsparterna planerar arrangemangen, i samarbete med varandra, i samband med avbrotten och sörjer för att åtgärderna görs så att avbrottet inte blir onödigt långvarigt. Vardera avtalsparten svarar för sina egna avbrottskostnader.

### **5.4 Avtal om öppen leverans**

Fingrid har rätt att omedelbart avbryta stamnätstjänsten om Kundens avtal om öppen leverans upphör utan att ett nytt avtal om öppen leverans samtidigt träder i kraft.

## 5.5 Reglering

Fingrid har i egenskap av systemansvarig rätt att, när elsystemets funktion är hotad, reglera kunders direkta eller indirekta användning, produktion, import eller export av el genom att beakta samhällets allmänna livsviktiga behov, eventuella myndighetsföreskrifter, gällande planer och förpliktelser i fråga om hantering av kraftbrist och utredning av allvarliga störningar samt de rådande förhållandena. Kunden ska upprätthålla planer för begränsning av förbrukningen i enlighet med direktivet *Åtgärder som Fingrid Oyj och nätinnehavarna vidtar vid effektbrist*.

## 6 ANVÄNDNING AV REAKTIV EFFEKT OCH UPPRÄTTHÅLLANDE AV REAKTIV EFFEKTRERESERV

### 6.1 Användning av reaktiv effekt

Fingrid levererar och tar emot reaktiv effekt till och från Kundens anslutningspunkt/-er. Vid leverans av reaktiv effekt iakttas *Tillämpningsanvisning för leverans och upprätthållande av reserv av reaktiv effekt*, Bilaga 4.

Leverans och mottagning av reaktiv effekt sker utan separat ersättning per timme och anslutningspunkt enligt gränserna för reaktiv effekt som fastställts i Bilaga 1. Fingrids skyldigheter att leverera reaktiv effekt gäller under normala driftssituationer i stamnätet.

Användningen av reaktiv effekt följs i första hand upp regionalt. Vid den regionala uppföljningen bildas uppföljningsområden för reaktiv effekt utifrån Kundens eller kunders anslutningspunkter som ligger nära varandra elektroniskt. Om gränsen för reaktiv effekt för ett uppföljningsområde överskrids så att driften störs förhandlar Fingrid om användningen av reaktiv effekt med innehavaren av den anslutningspunkt som förorsakat överskridningen. Om förhandlingarna inte leder till kontrollerad användning av reaktiv effekt har Fingrid rätt att fakturera innehavaren av den anslutningspunkt som förorsakat överskridningen för månadens största medeleffekt/timme av uttag och leveranser. För överskridning av gränserna för reaktiv effekt tas från och med 1.1.2012 ut 3 000 €/MVAh för den överskridande delen samt 10 €/MVAh för reaktiv energi som levererats och mottagits i området som överskrider gränserna. Fingrid meddelar om eventuella ändringar i faktureringspriserna och motiveringar till ändringarna årligen före utgången av september.

Fingrid rapporterar om den regionala och den för varje anslutningspunkt specifika förbrukningen av reaktiv effekt enligt Bilaga 4.

### 6.2 Upprätthållande av reaktiv effektreserv

Generatorer på mer än 10 MVA som är anslutna till nätet är skyldiga att med hjälp av reaktiv effektreserv stödja spänningen i systemet om det uppstår fel eller störningar i nätet samt enligt separat överenskommelse kortfristig även vid reparation och underhåll av kraftverken och nätet. Generatorer på mer än 10 MVA är skyldiga att iakta eventuella riktvärden som Fingrid har gett om spänning eller reaktiv effekt.

Leverans- och uttagskapaciteten för reaktiv effekt hos en generator med en nominell spänning på 400 kV som anslutits till stamnätet via en generatortransformator ska i generatorns nät reserveras i sin helhet som en reaktiv reserv, med undantag för den reaktiva el som den aktuella generatortransformatorn och kraftverket behöver för eget bruk.

I övriga generatorer över 10 MVA ska hälften av generatorns leverans- och uttagskapacitet för reaktiv effekt i generatorns nät, mätt enligt spänningen i generatorn, reserveras som reaktiv reserv. Kunden förpliktar även en tredje part som



eventuellt anslutit sig till nätet att iaktta skyldigheten att upprätthålla en reaktiv reserv för generatoren.

Fingrid ersätter Kunden för den reaktiva effektreserven när det gäller generatorer över 10 MVA som anslutits till stamnätet med spänningarna 400, 220 och 110 kV via en generatortransformator. Ersättningen betalas utifrån den årliga nettoproduktionen av aktiv effekt. Nettoproduktionen av aktiv effekt fastställs genom att från bruttoproduktionen dra av den energi för egen förbrukning som definieras i förordning nr 309 som handels- och industriministeriet utfärdade 11.4.2003. För en kalendermånad under vilken generatoren inte har producerat el avdras inte energi för egen förbrukning.

Fr.o.m. 1.1.2012 är priset per enhet 2,4 cent/MWh för generatorer som anslutits med 400 kV och 1,2 cent/MWh för generatorer som anslutits med 220 och 110 kV. Fingrid meddelar om eventuella ändringar i priserna per enhet och motiveringar till ändringarna årligen före utgången av september.

## **7 FAKTURERINGSMÄTNINGAR OCH ANMÄLNINGAR OM PRODUKTION AV EL**

### **7.1 Hur mätningarna ordnas**

Fingrid ansvarar för ordnandet av de mätningar som behövs för mätning av den elenergi som överförs via anslutningspunkten samt för upprätthållandet av mätningarna. Mätningen kan utföras i anslutningspunkten eller även på ett annat ställe i Kundens eller Fingrids nät, om mätningen inte rimligen kan ordnas direkt i anslutningspunkten.

Kunden meddelar Fingrid utan dröjsmål om sådana byggprojekt, kopplingsändringar eller fel i nätet eller kraftverket som kräver ändring av mätningen, korrigering av mätvärdena eller uppgörande av kalkylmässiga mätvärden.

### **7.2 Mätningen utförs på ett annat ställe än i anslutningspunkten**

Om mätningen utförs i Kundens nät, ingår de timvisa överförings- och transformatorförlusterna mellan anslutningspunkten och mätpunkten i Fingrids elbalans. Om mätningen utförs i Fingrids nät på ett annat ställe än i Kundens anslutningspunkt ingår förlusterna i Kundens elbalans. Fingrid beräknar de timvisa förlusterna mellan anslutningspunkten och mätpunkten med hjälp av lednings- och transformatorkonstanterna samt de uppmätta timenergierna.

Beroende på var mätningen utförs fakturerar eller gottskriver Fingrid Kunden enligt de kalkylmässiga mängderna förlustel per timme. Faktureringen eller gottgörelsen görs för perioder om sex månader från och med början av kalenderåret när den kalkylmässiga totala mängden av förlustelen för föregående faktureringsperiod har fastställts. Som pris på förlustenergin används timpriset för anmälningsområdet Finland på den nordiska ELSPOT-marknaden.

Om man upphör att tillämpa det ovan nämnda sättet att fastslå timpriset, bestäms priset på förlustenergin på basis av det pris som fastslås per timme i den motsvarande elbörs som verkar i Finland. Avtalsparterna avtalar separat om ibrukttagande av en ny bestämningsgrund för priset på förlustenergin.

### **7.3 Kvalitetskrav på mätningarna**

På mätutrustningen och installationen av dem tillämpas Energioteollisuus ry Finsk Energiindustri rf:s gällande rekommendation om mätningar inom elhandeln.

Avtalsparterna är skyldiga att utan dröjsmål underrätta varandra om fel som de upptäcker i mätutrustningen och om andra mätfel som överskrider det värde som ifrågavarande standarder tillåter samt att omedelbart vidta åtgärder för att undanröja de upptäckta felen.

Om det konstateras att en mätanordning orsakat ett mätfel som är större än  $\pm 2\%$ , har den avtalspart som lidit skada av felet rätt att kräva rättelse av stamnätsfaktureringen. Storleken på rättelsen bestäms med hjälp av de tillgängliga mätdata och vid behov med hjälp av en utomstående expert, som den part som begärde rättelsen betalar för. Om rättelsen är befogad ansvarar den avtalspart som ansvarar för felet även för kostnaderna. Rättelser görs inte utan särskild orsak för en längre tid än sex månader, om inte den tidpunkt då mätfelet uppstod tillförlitligt kan bestämmas. Rättelser görs inte heller om det belopp som ska ersättas är mindre än 100 € (hundra euro). Utöver rättelse av faktureringen är ingendera parten enligt detta avtal skyldig att ersätta den andra för räntekostnader eller andra kostnader som uppkommit på grund av mätfelet.

#### **7.4 Reservering av utrymme för mätningarna**

Om mätutrustningen är placerad någon annanstans än i Fingrids utrymmen, reserverar Kunden i sina egna elstationer eller i tredje parter elstationer som är anslutna till Kundens nät tillräckliga utrymmen för mätutrustningen för mätning av den elenergi som överförs i anslutningspunkten. Kunden ordnar med mättransformatorer jämte ledningar och behövliga anslutningar samt säkrad matning av hjälpel. Kunden ska utan extra avgift se till att representanten för Fingrid eller Fingrids tjänsteleverantör har åtkomst till elstationen.

#### **7.5 Anmälningar om elproduktionen**

För faktureringen skickar Kunden uppgifter till Fingrid om nettoproduktionen av el per nätanslutet kraftverk. Energin anges i form av timserier. Produktionsanmälningarna omfattar inte generatorer eller kraftverk med en nominell effekt på mindre än 1 MVA som inte är med i den riksomfattande balansavräkningen.

Kraftverkets nettoproduktion fastställs genom att från bruttoproduktionen dra av den energi för egen förbrukning som definieras i förordning nr 309 som handels- och industriministeriet utfärdade den 11 april 2003 eller en föreskrift som ersätter den. Kunden meddelar på Fingrids begäran vilka grunder för mätning och beräkning av energin för egen förbrukning som använts vid fastställandet av nettoproduktionen.

För stamnätsfaktureringen använder Fingrid de kraftverksbestämda elproduktionsanmälningarna som inlämnats för balansavräkningen. Om de uppgifter om elproduktionen som har lämnats in för balansavräkningen inte är tillgängliga, meddelar Kunden varje månad, senast på månadens tredje vardag, föregående månads nettoproduktionsenergi för varje kraftverk i Bilaga 1. Kundens produktionsanmälningar ska inlämnas på det sätt som anges i Energiactollisuus ry Finsk Energiindustri rf:s rekommendationer om informationsutbyte vid elhandeln.

På begäran meddelar Kunden Fingrid årligen före utgången av januari uppgifterna för föregående år om de kraftverksvisa totalmängderna inom elproduktionen och totalmängderna energi för egen förbrukning. Uppgifterna om totalmängderna baserar sig på de anmälningar som Kunden samt de elaccisskyldiga som anslutits direkt eller indirekt till Kundens nät gör på basis av lagen om accis.

Rättelser i produktionsanmälningarna görs retroaktivt för sex månader i taget. Rättelser görs inte om det belopp som ska ersättas är mindre än 100 € (hundra euro). Om det finns betydande fel i de anmälda produktionsuppgifterna avtalar Fingrid och Kunden om en retroaktiv rättelse över en längre period.

## **8 AVGIFTER OCH FASTSTÄLLANDE AV DEM**

För stamnätstjänsten tar Fingrid ut avgifter som fastställs årligen. Fingrid meddelar om ändringar i avgifterna och motiveringar till ändringarna samt fastställer avgiftskomponenterna och priserna per enhet årligen före utgången av september. De avgiftskomponenter och priser per enhet som gäller år 2012 har definierats i Avtalet. De mätpunkter inklusive mätningar som behövs för att fastställa Kundens avgifter beskrivs i Bilaga 1 till Avtalet.

### **8.1 Bruksavgift**

Kunden betalar en bruksavgift enligt den mängd elenergi som förbrukas i stamnätets anslutningspunkter. Detta gäller förbrukning som ansluter sig direkt eller indirekt till Kundens nät.

För bruksavgiften är priset per enhet 3,48/1,74 €/MWh vintertid/övriga tider från och med 1.1.2012. Som vintertid räknas tidsintervallerna 1.1–31.3 och 1.11–31.12 inklusive nämnda datum.

Den förbrukning som utgör grund för bruksavgiften fastställs på grundval av den elenergi som strömmar i Kundens anslutningspunkt, nettoproduktionen vid kraftverken i Bilaga 1 och eventuellt den elimport och elexport som sker bakom Kundens anslutningspunkt.

### **8.2 Avgift för uttag ur stamnätet**

Kunden betalar en uttagsavgift enligt den mängd elenergi som strömmar via anslutningspunkterna i stamnätet.

Från och med 1.1.2012 är priset per enhet för uttag 0,80 €/MWh.

### **8.3 Avgift för inmatning till nätet**

Kunden betalar en inmatningsavgift enligt den mängd elenergi som strömmar via anslutningspunkterna i stamnätet.

Från och med 1.1.2012 är priset per enhet för leverans till nätet 0,50 €/MWh.

### **8.4 Nettning**

Om Kunden har flera anslutningspunkter på samma skena i ställverket, är den energimängd som utgör grund för uttagsavgiften och inmatningsavgiften nettosumman av de timvisa energimängderna i dessa anslutningspunkter. Om man särskilt avtalar om det kan man också addera olika kunders timvisa energimängder i de anslutningspunkter som ansluter till samma skena i ställverket. Förutsättningen är att kunderna gemensamt och skriftligen meddelar Fingrid vilka mätningar som ska nettas och utser en ansvarig kund som gottgörelsen ska riktas till. Nämnda ansvariga kund gör fördelningen mellan de övriga kunderna som ingår i samma nettning. Fördelningsgrunden tillämpas från och med månaden efter den månad då kunderna meddelade den.

Om man särskilt avtalar om det kan man addera samma timmes energimängder som utgör grund för faktureringen även när det gäller ett nät på 110 kV som i stamnätets anslutningspunkter kopplats till en ring parallellt med stamnätet. Förutsättningen är att den transiterade elenergin entydigt kan fastställas med mätningar i stamnätet i alla kopplingssituationer. Den transiterade elenergin beaktas inte när man tillämpar den ovan nämnda timvisa nettosumman av energierna i ställverkets skena.

## **8.5 Mervärdesskatt samt andra indirekta skatter och avgifter**

Utöver de avgifter som nämns i Avtalet betalar Kunden till Fingrid gällande mervärdesskatt samt eventuella övriga indirekta skatter och myndighetsavgifter som påförts Fingrid och som gäller den stamnätstjänst som definieras i Avtalet.

## **9 BETALNINGSVILLKOR**

### **9.1 Betalningstid**

Kunden betalar avgifterna enligt Avtalet månadsvis enligt den faktura som Fingrid skickar. Betalningstiden är fjorton dagar. Förfallodagen anges i fakturan.

Om faktureringen blir försenad av skäl som beror på Kunden, förkortas betalningstiden i motsvarande mån. Om faktureringen blir mer än fjorton dagar försenad av ett skäl som beror på Kunden, betalar Kunden dröjsmålsränta enligt punkt 9.3 för den överstigande tiden.

### **9.2 Anmärkningar**

Kunden ska göra eventuella anmärkningar mot fakturan skriftligen och utan dröjsmål. Fingrid granskar fakturan och skickar utan dröjsmål en rättelsefaktura till Kunden. Anmärkningen befriar inte Kunden från betalningsskyldigheten på förfallodagen, om avtalsparterna inte har kommit överens om något annat.

### **9.3 Dröjsmålsränta**

Om Kundens betalning är försenad och fakturan inte innehåller väsentliga fel, betalar Kunden till Fingrid den årliga dröjsmålsränta som nämns i fakturan för tiden mellan förfallodagen och den dag då betalningen inkommer. Dröjsmålsräntan är den vid tidpunkten gällande dröjsmålsränta som anges i räntelagen.

### **9.4 Försummelse av betalningsskyldigheten**

Fingrid har rätt att avbryta den avtalsenliga stamnätstjänsten, om Kunden trots skriftlig påminnelse av Fingrid i väsentlig grad försummar sin betalningsskyldighet till Fingrid eller har försatts i konkurs eller likvidation eller om en myndighet har konstaterat att Kunden är insolvent. Avbrottet verkställs dock inte om Kunden ställer tillräcklig säkerhet.

## **10 JUSTERINGAR AV AVGIFTER OCH VILLKOR**

### **10.1 Myndigheternas åtgärder**

Ändringar som omedelbart och i väsentlig grad inverkar på Fingrids kostnader och som inte har kunnat beaktas när Avtalet ingicks och som inte blir ersatta enligt punkt 8, beaktas som en faktor som ökar eller minskar avgifterna i enlighet med sin inverkan. Sådana ändringar är skatter, offentliga avgifter och förpliktelser som beror på nationella eller europeiska legislativa åtgärder eller myndigheters andra åtgärder samt andra ändringar som beror på ovan nämnda skäl och som gäller den stamnätstjänst som avses i detta Avtal.

### **10.2 Avlägsnande av disproportions**

Om orsaker som inte är beroende av avtalsparterna leder till en uppenbar disproportions i fråga om Avtalets prestationsskyldigheter, förhandlar parterna om justering av avgifterna eller övriga avtalsvillkor för att avlägsna disproportions. Sådana orsaker är ändringar i de ekonomiska eller kommersiella förhållandena,

ändringar i lagstiftningen, myndigheters åtgärder eller andra orsaker, som man rimligtvis inte har kunnat ta hänsyn till när Avtalet ingicks.

## **11 MARKNADSinFORMATION**

Fingrid publicerar information om elmarknaden i enlighet med de lagstadgade skyldigheterna. Kunden ska själv iaktta de lagstadgade skyldigheterna i anknytning till marknadsinformation och även se till att de bolag som anslutit sig till Kundens nät gör likadant.

## **12 SKADESTÅND**

### **12.1 Allmänna förutsättningar**

K Kundens elanläggning ska uppfylla Fingrids anslutningsvillkor. Kunden har rätt till skadestånd för person- eller sakskada som drabbat Kunden i Finland under nedan nämnda förutsättningar, om stamnätstjänsten inte överensstämmer med detta avtal eller anslutningsavtalet. I punkt 12.4 redogörs för Kundens eget skadeståndsansvar.

### **12.2 Skadestånd till Kunden**

Fingrid har skadeståndsansvar för sak- eller personskador som Fingrid eller någon i Fingrids tjänst vållar Kunden genom vållande som är allvarligare än lindrigt, om skadan har uppkommit på grund av spännings- eller frekvensvariationer som avviker från Fingrids allmänna anslutningsvillkor eller på grund av upprepade avbrott. Skadeståndsskyldighet gäller emellertid inte om Kundens elanläggning inte uppfyller villkoren i anslutningsavtalet och detta har inverkat på uppkomsten av skadan. Skadeståndsskyldighet gäller inte heller om man kunde ha förutsatt att Kunden med hjälp av skyddsanordningar, anvisningar eller andra arrangemang skulle ha förebyggt eller begränsat den skada som avbrottet eller störningen vållade.

Fingrid ansvarar inte för materiella skador som uppstår av ett enstaka avbrott i elöverföringen, och inte heller för materiella skador som beror på störningar i elnät som ägs av andra bolag.

Om inte annat har bestämts i punkt 12.3 ansvarar Fingrid inte för vinster som uteblir på grund av en skada och inte heller för produktionsförluster, skadade råmaterial, kostnader för ny uppstart av produktionen, kostnader för arrangemang som ersätter överföringstjänsten och som uppkommit på grund av avbrottet, skador i Kundens kunders anläggningar, skadestånd som Kunden ådömts eller som Kunden betalat och inte heller för andra följdskador som liknar de ovan beskrivna.

Fingrids totalansvar för alla skador som vållats Kunden under händelseåret och som ska ersättas enligt denna punkt uppgår till sammanlagt högst tio miljoner (10 000 000) euro per kalenderår. Kunden kan yrka på ersättning för skadehändelse bara för det aktuella året. Ersättningarna betalas under januari månad året efter att skadorna skett eller genast efter att den årliga totalmängden skador som ska ersättas har utretts. Om det årliga totala skadeståndsbeloppet överskrider tio miljoner (10 000 000) euro, sänks alla skadestånd i proportion till skadeståndsbeloppet.

### **12.3 Skadestånd till Kundens kund**

Fingrid ersätter Kunden för de skador som Kunden ersatt sin kund för i samband med en skadehändelse enligt punkt 12.2, om Kundens skadeståndsskyldighet baserar sig på tvingande lagstiftning. Om Kundens kund är en elförbrukare som är ansluten till ett distributionsnät tillämpas som ersättningsgrund för skadehändelse enligt punkt 12.2 Energiateollisuus ry Finsk energiindustri rf:s nättjänstvillkor som gällde när Avtalet ingicks. När det gäller en till ett högspänningsnät ansluten kund till Kunden ersätts

inga indirekta skador. Fingrids skadeståndsskyldighet gäller inte standardsättning för elavbrott.

Förutsättningen för skadestånd enligt denna punkt är att skadeståndsbeloppet per Kund och skadehändelse uppgår till över tusen (1 000) euro och att Kunden utan dröjsmål och skriftligen har meddelat Fingrid om uppkomsten av skadan samt före betalandet kommit överens med Fingrid om skadeståndsgrunderna och beloppet. Skadeståndsskyldighet uppkommer emellertid inte om man kunde ha förutsatt att Kunden eller Kundens kund med hjälp av skyddsanordningar, anvisningar eller andra arrangemang skulle ha förebyggt eller begränsat den skada som avbrottet eller störningen vållade.

Om den skada som avses i denna punkt har drabbat en elförbrukare för vars elöverföring någon annan än en direkt till stamnätet ansluten Kund hos Fingrid sörjer för, följs i tillämpliga delar de ovan nämnda principerna i denna punkt.

Fingrids totalansvar för alla skador som vållats Kunden under händelseåret och som ska ersättas enligt denna punkt uppgår till sammanlagt högst två miljoner (2 000 000) euro per kalenderår. Kunden kan yrka på ersättning för skadehändelse bara för det aktuella året. Ersättningarna betalas under januari månad året efter att skadorna skett eller genast efter att man har utrett den årliga totalmängden skador som enligt denna punkt ska ersättas. Om det årliga totala skadeståndsbeloppet överskrider två miljoner (2 000 000) euro, sänks alla skadestånd i proportion till skadeståndsbeloppet. Skadestånden till Kundens kund utreds och betalas av Kunden.

## **12.4 Kundens skadeståndsskyldighet**

Kunden ansvarar för sak- eller personskador som Kunden eller någon i Kundens tjänst vållar Fingrid genom vållande som är allvarligare än lindrigt, om skadan har uppkommit på grund av spännings- eller frekvensvariationer som överstiger Fingrids rekommendationer. Skadeståndsskyldighet uppkommer emellertid inte om man kunde ha förutsatt att Fingrid med hjälp av skyddsanordningar, anvisningar eller andra arrangemang skulle ha förebyggt eller begränsat den skada som avbrottet eller störningen vållade.

Kunden ansvarar inte för skador som uppstår vid avbrott i elöverföringen. Kunden ansvarar inte för vinster som uteblir på grund av skadan eller för produktionsförluster, skadade råmaterial, kostnader för ny uppstart av produktionen, kostnader för arrangemang som ersätter överföringstjänsten och som uppkommit på grund av avbrottet, skador i Fingrids kunders anläggningar, skadestånd som Fingrid ådömts eller skadestånd som Fingrid betalat och inte heller för andra följdskador som liknar de ovan beskrivna.

Kundens totalansvar för de skador som ska ersättas enligt denna punkt uppgår till högst femhundra tusen (500 000) euro per kalenderår.

## **12.5 Övrigt ansvar**

Fingrid ansvarar inte för andra skador än de som avses i punkterna 12.2 och 12.3.

Kunden ansvarar inte för andra skador än de som avses i punkt 12.4.

## **13 SEKRETESS**

Avtalsparterna förbinder sig att hemlighålla information om den andra parten som har markerats som hemlig eller för övrigt ska uppfattas som hemlig. Båda parterna är skyldiga att förvara sekretessbelagd information omsorgsfullt. Sekretessskyldigheten fortsätter även efter Avtalets utgång så länge som sekretessen är av betydelse för

den som överlätt informationen. Sekretessskyldigheten pågår dock högst i tio år, om det inte av innehållet i informationen tydligt framgår att informationen alltså är hemlig.

## **14 ÄNDRINGAR I AVTALET**

Fingrid är innehavare av överföringsnätet såsom avses i direktivet om den inre marknaden för el. Regleringen i anknytning till stamnätsverksamhet håller på att reformeras. Om nya bestämmelser om den europeiska inre marknaden, ändringar i den finska elmarknadslagen eller nya tillämpningsbestämmelser som förpliktar Fingrid träder i kraft under Avtalets giltighetstid, och dessa inte tagits i beaktande när Avtalet slöts, ändrar Fingrid villkoren i Avtalet så att de motsvarar de nya bestämmelserna. En ändring i tjänstens innehåll förutsätter dock att elmarknadsmyndigheten har godkänt ändringen eller att de nya bestämmelserna i sig är förpliktande rätt.

Bilagorna till Avtalet uppdateras av båda parterna tillsammans så att de motsvarar ändringarna i nätet.

## **15 FORCE MAJEURE**

Fingrid har rätt att vid oöverstigliga hinder (force majeure) begränsa eller helt avbryta Kundens stamnätstjänst.

Som oöverstigligt hinder anses en händelse som Fingrid inte har kunnat förhindra under iakttagande av skälig aktsamhet och som omöjliggör eller väsentligt försvårar Fingrids avtalsenliga stamnätstjänst eller gör den ekonomiskt eller på annat sätt oskälig.

Som oöverstigliga hinder betraktas krig, inre oroligheter, ofog, sabotage, explosion, brand, översvämning, hård storm eller andra exceptionella väderförhållanden, allmänt avbrott i trafiken, strejk eller arbetsnedläggelse av en nyckelgrupp, lockout som utlysts av en arbetsgivarorganisation, myndighetsåtgärder, otillräcklig produktionskapacitet eller någon annan ovanlig orsak med lika betydande verkningar. Som oöverstigligt hinder anses också avbrott i kraftproduktionen av ovan nämnda orsaker samt sådan skada på kraftproduktions- eller överföringssystemet som man med de principer som tillämpas allmänt i de nordiska elsystemen inte skäligen har kunnat förbereda sig på.

Fingrid meddelar utan dröjsmål Kunden när ett oöverstigligt hinder uppstår och när det undanröjts.

## **16 ÖVERFÖRING AV AVTALET OCH AVTALETS UPPHÖRANDE**

### **16.1 Överföring av avtalet**

Avtalspart har rätt att överföra Avtalet på tredje part om den andra avtalsparten på förhand ger sitt skriftliga samtycke till överföringen.

### **16.2 Uppsägning och hävning av avtalet**

Kunden har rätt att säga upp Avtalet med en månads uppsägningstid.

Avtalsparterna har rätt att häva Avtalet om den andra avtalsparten i väsentlig grad har brutit mot Avtalet.

**17 MENINGSSKILJAKTIGHETER**

Eventuella meningsskiljaktigheter om avtalet som inte kan lösas genom inbördes förhandlingar avgörs av Helsingfors tingsrätt som första rättsinstans, om avtalsparterna inte skriftligt kommer överens om ett annat förfarande.

**18 ÖVRIGA AVTALSVILLKOR**

Båda avtalsparterna bidrar för sin del till att Avtalet följs. Avtalsparterna ger utan dröjsmål varandra de uppgifter som behövs för att tillämpa detta Avtal och strävar efter en så automatisk dataöverföring som möjligt.

Bilaga 1 Kundens anslutningspunkter och mätningar som används som grund för faktureringen

Bilaga 2 Tillämpningsanvisning om informationsutbyte

Bilaga 3 Kundens specifika uppgifter om informationsutbytet

Bilaga 4 Tillämpningsanvisning om leverans av reaktiv effekt och upprätthållande av reaktiv effektreserv

Bilaga 5 Anläggningar med reaktiv effektreserv